Biblioteca escolar e competencias clave: Alfabetización informacional e mediática

Investigación na biblioteca a través das TICs: Competencia informacional– nivel II

Ferrol, 18/04/2017

crisnovoa@gmail.com
@novoa5

Sobre innovación...

Inicio / Sociedad

Los jesuitas eliminan las asignaturas, exámenes y horarios de sus colegios

Los colegios de la orden en Cataluña aplican un modelo pedagógico en el que han desaparecido las clases magistrales, los pupitres, los deberes y las aulas tradicionales

Fonte: eldiario.es (15/03/2015)

LAS CLASES SERÍAN POR TEMAS

Finlandia, el país con mejores estudiantes, quiere quitar las asignaturas en los colegios

23/03/2015 - S.B.

- Se basarían en temas concretos como la Unión Europea o 'Atención a clientes en la cafetería' en la que aprenderían idiomas y habilidades de comunicación.
- "Necesitamos ahora un tipo diferente de educación para preparar a los alumnos para la vida laboral", dice un responsable educativo de Helsinki.

Fonte: teinteresa.es (23/03/2015)

Proxecto Documental Integrado: Bergondo nun conto. CPI Cruz do Sar

ALFIN Banco de experiencias Educación documental Proxectos premiados. Curso 2013/2014

O **CPI Cruz do Sar, de Bergondo**, acadou galardón con este proxecto **"Bergondo nun conto"**, no Concurso de Traballos por Proxectos, na modalidade de Proxectos Documentais Integrados de temática xenérica.

Trátase dun proxecto anual, deseñado e coordinado desde a biblioteca escolar e destinado a que profesorado e alumnado coñezan o seu concello e profundicen na súa xeografía, historia, patrimonio arquitectónico, industria, actividades agropecuarias, natureza, ou personaxes importantes que naceron ou viviron en Bergondo.

- **PROXECTO DOCUMENTAL "BERGONDO NUN CONTO"**
- **MATERIAL ELABORADO**
- **DOSIER DE IMAXES**
- **ITINERARIOS POR BERGONDO: 3º/4º -- ITINERARIOS POR BERGONDO 1º Ciclo**
- **BASES DO CONCURSO "A PREGUNDA DO DÍA"**
- **A PREGUNTA DO DÍA (exemplo):** ***Antes da constitución chamada "A Pepa..."***
- **BLOGUE DA BIBLIOTECA**

Sobre innovación...

Catalunya

Adiós a las asignaturas: el trabajo por proyectos convence cada vez a más escuelas

Institutos como el de Sils optan por facilitar el aprendizaje de sus alumnos a partir de los proyectos, un planteamiento que ofrece más ventajas educativas que las asignaturas: les motiva y les ayuda a conectar conocimientos

Fonte: eldiario.es (26/04/205)

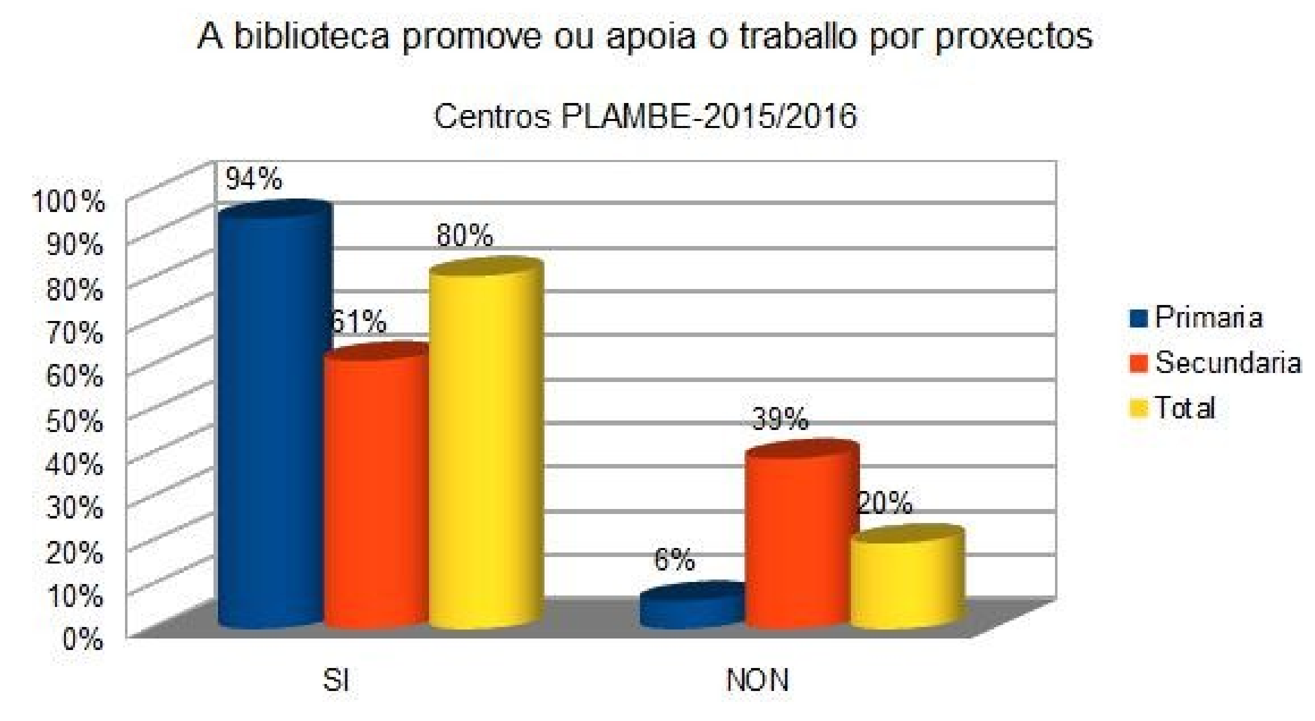

Sobre innovación

La Voz de Galicia

Finlandia en un colegio de Arousa

El centro público carece de libros y asignaturas, mezcla profesores y edades y apuesta por la psicomotricidad

La Voz de Galicia, 24/10/2016

Intervencións en:

- Agrupamentos de alumnos
- Contextos (ámbitos) vs. materias
- Metodoloxías. APB.
- Traballo colaborativo
- Tecnoloxía nas aulas
- Lectura social. Tertulias dialóxicas (fórmula dos clubs de lectura).
- Os pés na terra (hora e media de clase tradicional)
- Complicidade coas familias
- Biblioteca escolar (acaban de entrar no PLAMBE, cun proxecto integrador)

A favor: 123 alumnos/as; liderado da dirección; formación e interese pola innovación.

Habilidades para o século XXI

Informe Fondo Económico Mundial

Nova visión para a Educación. Liberar o potencial da Tecnoloxía

¿Qué habilidades deben tener hoy un estudiante?

En total las habilidades que el informe define **son 16, divididas en 3 categorías**, las habilidades básicas, las competencias y las cualidades del carácter de cada uno.

Dentro de las **habilidades básicas** se encuentra el dominio de la aritmética, las ciencias las tecnologías de información en comunicación (TICs), las finanzas y la cultura y cívica. Las **competencias** involucran el pensamiento crítico y la resolución de problemas, la creatividad, la comunicación y la colaboración. Finalmente las **cualidades del carácter** son la curiosidad, la iniciativa, la persistencia, la adaptabilidad, el liderazgo y la consciencia social y cultural.

Pese a la importancia que cada una de estas habilidades tiene para el éxito profesional de los jóvenes, el informe asegura que **la mayoría de los alumnos no adquieren estas competencias**, y esto se refleja en la imposibilidad que padecen las empresas para encontrar trabajadores cualificados y competir.

Fonte: http://noticias.universia.es

Juan Villar
@egapegaztegela, @dibupuntes

Estudos sobre impacto da biblioteca escolar nas aprendizaxes (EEUU, Canadá e outros)

Os resultados mostran un importante número de evidencias a nivel internacional de impacto das bibliotecas escolares na aprendizaxe:

- **Logro académico**: mellores resultados en exames estandarizados de lectura, lingua e literatura, historia e matemáticas, e mellores cualificacións en exames curriculares.
- **Resultados de aprendizaxe**: proxectos de traballo de maior calidade, mellor comprensión e aplicación dos procesos e prácticas de uso da información, maiores coñecementos e desenvolvemento lector.
- **Actitudes de aprendizaxe**: maior motivación, mellor actitude para a realización de tarefas e máis gusto pola lectura.

Dorothy Williams, Caroline Wavell and Katie Morrison (2013). *Impact of School Libraries on Learning. Critical review of published evidence to inform the Scottish education community*.

Pero qué bibliotecas?

A biblioteca escolar é un **"entorno" físico e dixital** de aprendizaxe na escola onde **a lectura, o interese, a investigación, o pensamento, a imaxinación e a creatividade** son centrais para **a viaxe cara á información e o coñecemento** dos estudantes, tamén cara ao seu **crecemento persoal, social e cultural**.

Directrices IFLA para a Biblioteca Escolar (2015)

International Federation of Library Associations. *IFLA School Library Guidelines. 2015*

Un modelo de biblioteca escolar (2011)

*As bibliotecas escolares que se precisan na actualidade son **centros de recursos de lectura, información e aprendizaxe: "entornos" educativos** específicos integrados na vida da institución escolar. Apoian ao profesorado no exercicio das súas prácticas de ensinanza e **facilitan ao alumnado a aprendizaxe dos contidos curriculares**, así como a adquisición de competencias e hábitos de lectura, nunha dinámica aberta á comunidade educativa.*

Marco de referencia para las bibliotecas escolares. Ministerio de Educación (2011)

Bibliotecas integradoras

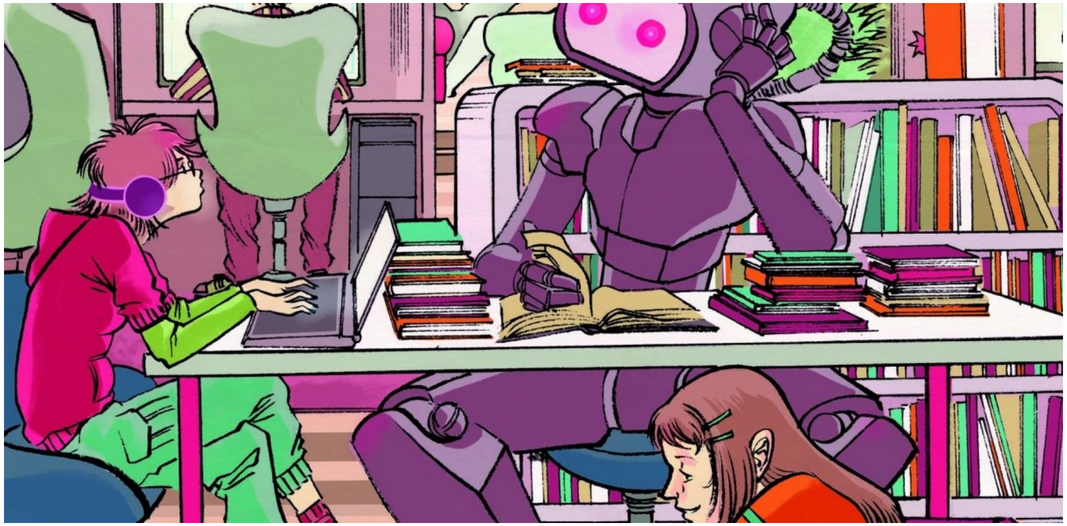

- As bibliotecas escolares son bibliotecas híbridas, que dan cabida a materiais impresos e a materiais en soporte electrónico; bibliotecas que aúnan o presencial e o virtual, que integran a cultura impresa e a cultura dixital.

(Marco de referencia para as bibliotecas escolares. MEC, 2011)

A biblioteca escolar, unha biblioteca específica

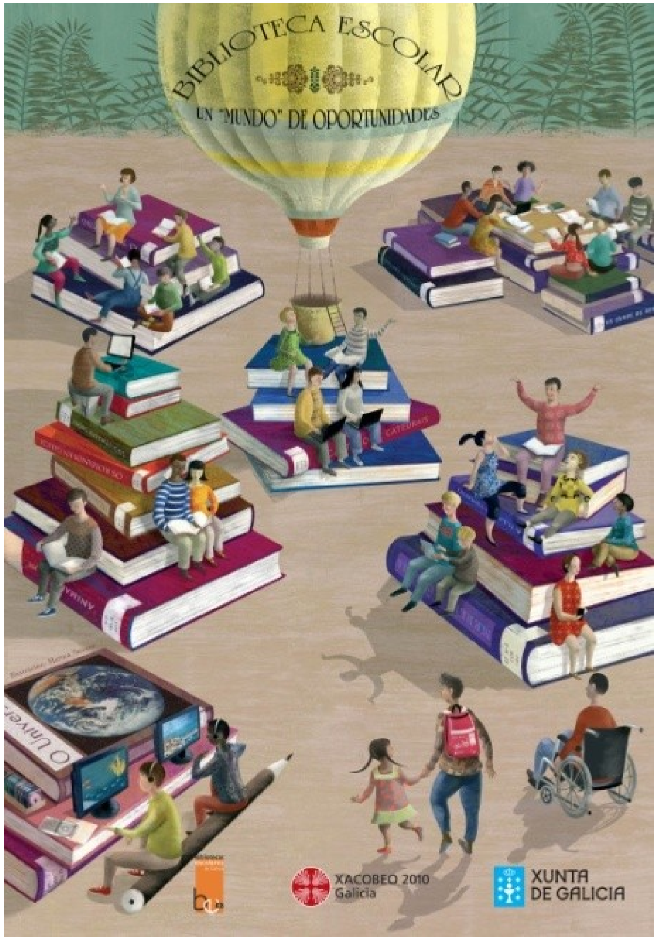

- Dar resposta ás demandas de profesorado, alumnado e familias, en materia de **lectura** e de **información**:
  - Finalidades distintas
  - Soportes variados
  - Contidos diversificados
- Apoiar os procesos de ensinanza (profesorado) e de de aprendizaxe (alumnado).
- Espertar interese ou curiosidade por acceder aos recursos culturais (comunidade educativa).

Biblioteca escolar, biblioteca inclusiva

- Achega os recursos culturais a todos por igual.
- Propicia experiencias integradoras
- É un espazo de convivencia

Biblioteca, *entorno creativo*

Biblioteca obradoiro

- Espazos para crear, investigar, construír…
- Lugares para desenvolver proxectos, en especial transmedia
- Lugares onde o alumnado e o profesorado traballan xuntos e investigan creativamente

Crear xogos de ordenador

Crear música dixital

Crear textos literarios

Montar películas

Preparar contidos para a Wikipedia

Imprimir en 3D

Traballar manualmente

Construír robots

Outros….

Idea a imaxes tomadas de Mónica Baró (Presentación Encontros PLAMBE 2015/2016)

Comeza a haber exemplos galegos

A biblioteca, un Makerspace para os Escornabots

octubre 22, 2016 11:21 am / publicado por Blog de Fuxú / non hai comentarios

Agora que xa sabemos montar e manexar os Escornabots toca crear, idear e inventar circuítos para eles. Convertemos a nosa biblioteca nun "Makerspace" para dar renda solta á nosa imaxinación:

CEIP do Foxo (Silleda, Pontevedra)

RECANTO MAKER LISTO!!

O noso RECANTO MAKER está listo! Quedou xenial. Mirade!

CEIP Pepe de Xan Baña (Sta. Comba)

Biblioteca escolar, motor de innovación pedagóxica

- Participación
- Traballo colaborativo
- Metodoloxías activas (traballo por tarefas, traballo por proxectos, proxectos interdisciplinares, **investigación**, *ALFIN, educación para os media*…)
- Interactividade
- Interdisciplinariedade

Celebración do Día da Paz no IES Rafael Dieste (A Coruña)

Grandes Mulleres da Historia no IES Ribeira do Louro

Biblioteca escolar, espazo de aprendizaxe

- **Xestión**
- **Organización**
- Equilibrio na **colección**
- Acceso eficaz
- **Diversidade e pluralidade**
- **Actualización**
- **Multialfabetización**
- **Propostas** de lectura, escritura, uso (e produción) da información.
- **Difusión**
- ***Efecto chamada***

Espazos diversificados

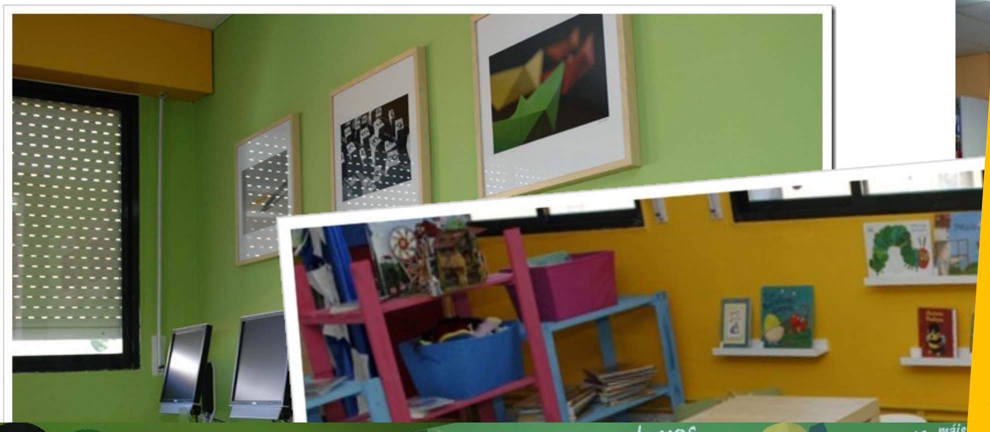

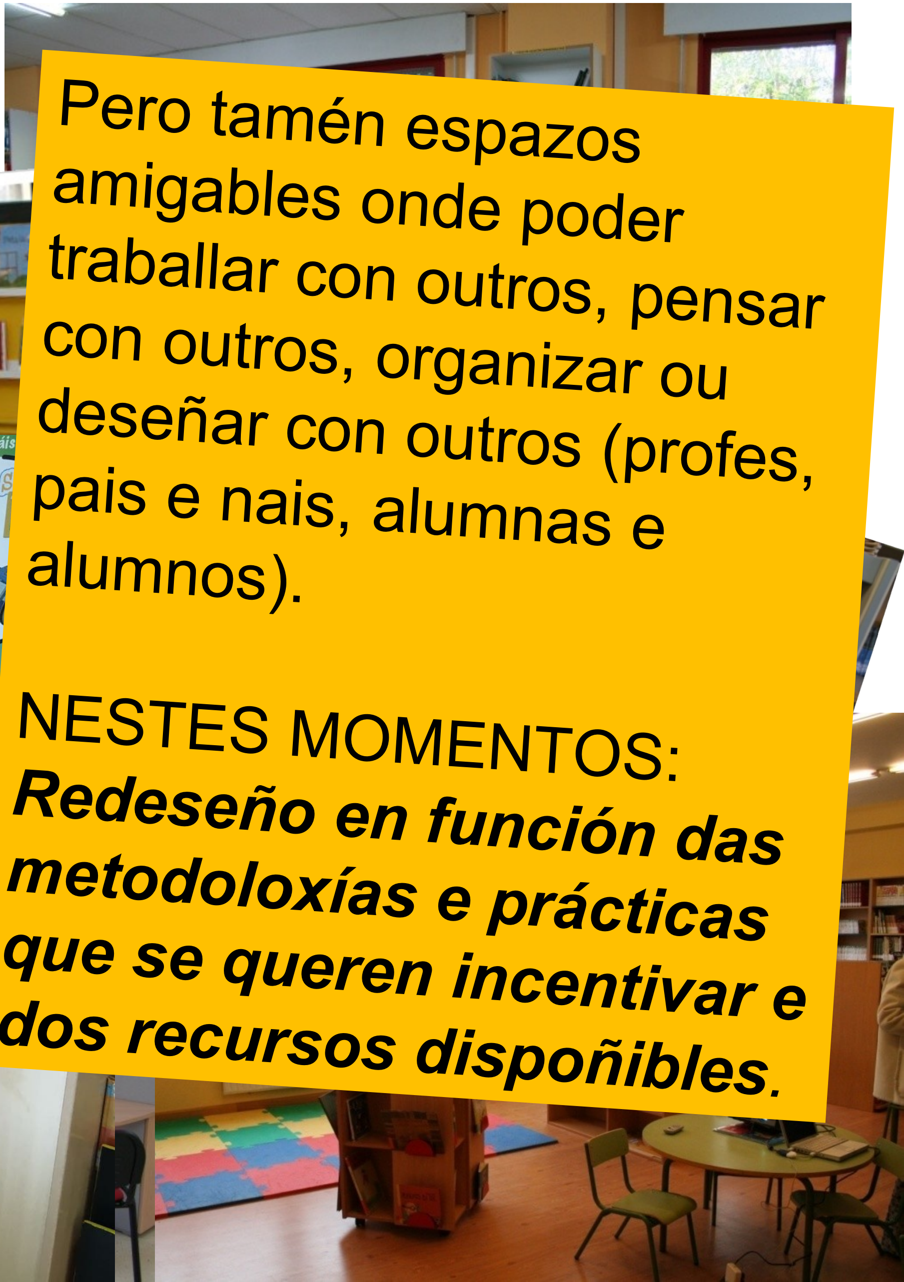

Pero tamén espazos amigables onde poder traballar con outros, pensar con outros, organizar ou deseñar con outros (profes, pais e nais, alumnas e alumnos).

NESTES MOMENTOS: ***Redeseño en función das metodoloxías e prácticas que se queren incentivar e dos recursos dispoñibles.***

Audiovisuais para un uso autónomo

Xestión centralizada dos recursos

Implicación do profesorado

•Participación dos diversos equipos docentes/departamentos no Equipo de Biblioteca. Perfil da persoa responsable da biblioteca.
•Integración na Comisión de Coordinación Pedagóxica
•Inclusión das súas novidades/propostas en reunións de claustro/consello escolar.
•Comisión de biblioteca no Consello Escolar do centro.

Alumn@s colaboradores

Acceso aos fondos

Acceso ós fondos:

- **O mobiliario e a organización debe permitir o acceso libre aos fondos.**
- **Clasificación pola CDU**
- **Rexistro**
- **Catalogación informatizada**
- **Colocación**
- **Sinalización**

- **Actualización**
- **Expurgo**

Sistemas estandarizados

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Dirección Xeral de Centros e Ordenación Educativa

TÁBOA SIMPLIFICADA DA C.D.U. (Clasificación Decimal Universal)

0	Xeneralidades
01	Bibliografías. Catálogos
02	Bibliotecas
03	Enciclopedias e diccionarios
04	Ordenadores. Informática
05	Anuarios. Publicacións periódicas
1	Filosofía. Psicoloxía. Ética
114	Sistemas filosóficos
15	Psicoloxía
16	Lóxica. Epistemoloxía
17	Moral. Ética
2	Relixión
22	A Biblia
26	Cristianismo
29	Outras relixións. Mitoloxía
3	Ciencias Sociais
31	Demografía. Estatística. Socioloxía
32	Política
33	Economía
34	Dereito
35	Administ. pública. Goberno
36	Traballo social. Consumo
37	Educación. Ensinanza. Tempo de lecer
38	Turismo
39	Etnografía. Folclore. Vida social
4	(baleiro)
5	Matemáticas. Ciencias Naturais
50	Medio ambiente
51	Matemáticas
52	Astronomía. Investigación espacial
53	Física
54	Química
55	Ciencias da Terra
57	Bioloxía
58	Botánica
59	Zooloxía
6	Ciencias aplicadas. Medicina. Tecnoloxía
61	Medicina. Saúde
62	Enxeñería. Tecnoloxía
63	Agricultura. Gandería
64	Economía doméstica
65	Industria. Comercio. Transporte
66	Industria química
67	Industria, comercio, oficios diversos
68	Industria, oficios e comercio de artigos manufacturados
69	Construcción
7	Arte. Música. Deportes. Espectáculos
71	Urbanismo
72	Arquitectura
73	Artes plásticas. Escultura
74	Debuxo. Deseño. Artesanía
75	Pintura
76	Artes gráficas. Gravado
77	Fotografía
78	Música
79	Diversións. Espectáculos. Xogos. Deportes
8	Lingüística. Literatura
80	Lingua.
81	Lingua
82	Literatura
82-P	Poesía
82-T	Teatro
82-N	Narrativa
82-E	Ensaio
82-C	Cómic
9	Xeografía. Biografías. Historia
91	Xeografía. Viaxes
92	Biografía
93	Historia

Literatura infantil e xuvenil

I1	Pre-lectores
I2	Primeiros lectores 6-8 anos
I3	Lectores autónomos 9-11 anos
I4	Lectores expertos 12-14 anos
X	Xuvenil + de 15 anos

A colección

*" A biblioteca escolar máis pequena debería constar de, cando menos, 2.500 títulos **relevantes** e **actuais** para garantizar un stock de libros equilibrado para todas as idades, habilidades e historias persoais"*

Directrices de IFLA/UNESCO para a biblioteca escolar, 2002.

* Directrices 2015

Expurgo

- Baixa na colección dos documentos que xa non son útiles.
  - Deteriorados
  - Obsoletos
  - Inaxeitados
  - Sen interese
- Debera ser unha labor técnica habitual
- Garante a renovación da colección
- Serve para avaliar a colección, detectar carencias, liberar espazo, etc.

Recursos documentais

- Dentro e fóra da biblioteca:
  - Recursos de todo tipo, en todos os soportes
  - Recursos dixitais
- Seleccionados con criterios de calidade
  - Actualizados
  - Pertinentes
  - Compensados
- Suficientes para as necesidades actuais e a medio prazo
- Adquiridos, captados ou creados

Composición dos fondos

(Segundo as recomendacións internacionais – IFLA/UNESCO (2002):

- 60%: Obras de referencia, libros e outro material de consulta, de coñecementos….
- 40%: libros e outros para o lecer (incluída a LIX)

* Directrices 2015

Detección de necesidades

- Comisión Pedagóxica (proxectos e programas a desenvolver)
- Contacto cos coordinadores/xefes departamentos
- Recollida de necesidades por áreas, departamentos, ciclos...
- Análise e avaliación da colección existente
- Desideratas

SECCIÓNS DE AULA

- Evolución da biblioteca de aula
- Dinámica, viva
- Nútrese da biblioteca de centro e doutras bibliotecas (persoais, públicas…)
- Ao servizo do Plan Anual de Lectura e do tratamento do currículo

ALFIN
AMI
Competencia informacional

Aprendizaxe baseada en proxectos.

LECTURA

Competencias básicas

Alfabetizacións múltiples

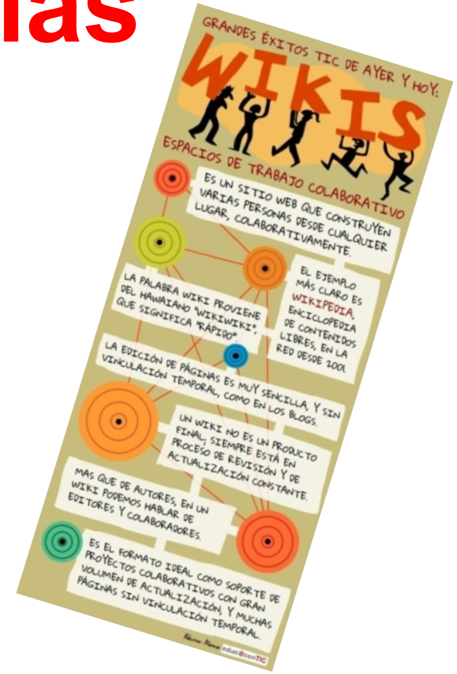

Proxectos de carácter interdisciplinar desde a biblioteca escolar

Biblioteca escolar

Ámbitos de actuación

Biblioteca escolar

- Espazo de convivencia e cidadanía
- Apoio curricular
- Proxectos e plans de lectura
- Programas ALFIN-AMI (para a competencia informacional e mediática)
- Apoio a programas e proxectos de centro
- Extensión cultural
- Compensación de desigualdades
- Difusión de recursos e servizos
- Implicación das familias

Alfabetizacións múltiples

- ***Alfabetización múltiple: competencia esencial para a vida, que faculta os ciudadáns a desenvolver capacidades de reflexión, de expresión oral, de pensamiento crítico e lles garante a plena participación na sociedade dixital e do coñecemento. Defínese como:***
  - ***A comprensión, utilización e avaliación crítica de diferentes formas de información, incluídos os textos e imaxes, escritos, impresos ou en versión electrónica.***

Consello de Europa, 26/11/2012

O ciclo da información

Bloque 1	**A biblioteca, punto de acceso á cultura impresa e dixital**	Propón un achegamento á biblioteca escolar (e a outras bibliotecas) e ás súas posibilidades para acceder a textos informativos de diversa índole, cunha primeira aproximación á tipoloxía de fontes que se poden consultar e á maneira de facelo de xeito eficaz e con recoñecemento dos dereitos de autoría.
Bloque 2	**Fontes informativas. Localización e selección**	Procura afondar nas estratexias de busca de información en fontes impresas ou dixitais, e en documentos de formato e contido diverso, con atención ás características da internet como medio de información.
Bloque 3	**Organizarse para investigar**	Revisa os primeiros pasos da elaboración dun traballo de investigación, en que a planificación, a formulación de preguntas e a recuperación dos coñecementos previos son esenciais.
Bloque 4	**Procura e tratamento da información**	Afonda na necesidade de análise e valoración da información que se recolle, así como na compilación das fontes consultadas para o seu recoñecemento posterior.
Bloque 5	**Xeración de contidos e comunicación**	Aborda a reelaboración da información, un proceso no cal cómpre sintetizar e estruturar a información, e personalizar en produtos orixinais (impresos, audiovisuais ou dixitais) o coñecemento adquirido para unha comunicación eficaz. Recolle tamén aspectos relacionados coa avaliación do proceso realizado e a transferencia deste coñecemento á vida persoal, académica ou social do alumnado.

A modo de exemplo...

	Lingua Castelá e Literatura. 2º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de Aprendizaxe	Competencias clave
			etc.	
• b • e • h	• B2.3. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.	• B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	• LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	• CD
			• LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	• CD

• d • e • g • i • l	• B6.10. Ordenación do territorio. Peso do factor demográfico.	• B6.10. Obter e seleccionar información de contido demográfico utilizando fontes en que estea dispoñible, tanto en internet como noutras fontes de información.	• XHB6.10.1. Presenta e defende información sobre a poboación española salientando os aspectos máis significativos, utilizando gráficos, mapas, pirámides, etc., nunha presentación informática ou en exposicións en directo.	• CMCCT • CAA • CCL • CD

Xeografía, 2º BAC

• e	• B5.2. Artigo científico. Fontes de divulgación científica.	• B5.3. Utilizar fontes de información variada, e discriminar e decidir sobre elas e sobre os métodos empregados para a súa obtención.	• BXB5.3.1. Utiliza diferentes fontes de información, apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.	• CMCCT • CD
• a • b • c	• B5.3. Proxecto de investigación en equipo: organización. Participación e colaboración respectuosa no traballo individual e en equipo. Presentación de conclusións.	• B5.4. Participar, valorar e respectar o traballo individual e en equipo.	• BXB5.4.1. Participa, valora e respecta o traballo individual e en grupo.	• CSC • CSIEE
• a • b • d • h • o	• B5.3. Proxecto de investigación en equipo: organización. Participación e colaboración respectuosa no traballo individual e en equipo. Presentación de conclusións.	• B5.5. Expor e defender en público o proxecto de investigación realizado.	• BXB5.5.1. Deseña pequenos traballos de investigación sobre animais e/ou plantas, os ecosistemas do seu contorno ou a alimentación e a nutrición humana, para a súa presentación e defensa na aula.	• CAA • CMCCT • CSIEE • CD
			• BXB5.5.2. Expresa con precisión e coherencia as conclusións das súas investigacións, tanto verbalmente como por escrito.	• CCL • CCEC

Bioloxía e xeoloxía, 1º ESO

A modo de exemplo…

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
▪ e ▪ h	▪ B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais. ▪ B1.2.Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	▪ B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	▪ CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CD
▪ e ▪ h ▪ i	▪ B1.3.Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. ▪ B1.4.Desenvolvemento de estratexias para organizar, asimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. ▪ B1.5.Técnicas de traballo intelectual.	▪ B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	▪ CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
			▪ CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC

Documentos de referencia

Ámbitos de actuación: **Proxectos ou plans de lectura do centro**

"O papel da biblioteca escolar é esencial na selección dos materiais dispoñibles, a creación de ambientes propicios para a lectura, a proposta de itinerarios lectores, a integración das fontes informativas e das tecnoloxías da comunicación, ***o deseño e a realización de actividades para o fomento da lectura e a escritura, fundamentadas, coherentes, estruturadas, sistematizadas e eficaces****. Tamén o é no relativo á necesaria implicación das familias na tarefa de formar lectores e lectoras competentes, que incorporen, ademais, a lectura como unha actividade pracenteira na súa vida cotiá"*

Marco de referencia para las bibliotecas escolares. Ministerio de Educación (2011)

Ámbitos de actuación: **Programas para a adquisición da competencia informacional**.

O papel da biblioteca escolar neste ámbito sería o de ***dispoñer*** *os recursos de forma efectiva;* ***orientar*** *na súa utilización;* ***deseñar*** *xunto co resto do profesorado* ***programas de formación*** *na busca, selección e uso das fontes informativas e o traballo documental;* ***apoiar*** *propostas de* ***proxectos interdisciplinare****s que favorezan o uso dos recursos informativos e a elaboración de* ***traballos de investigación documental****, e* ***axudar*** *ao profesorado a que desde as súas respectivas materias reforce estas aprendizaxes.*

Marco de referencia para las bibliotecas escolares. Ministerio de Educación (2011)

O "equipo da biblioteca", axente creador e seleccionador de materiais didácticos

- Seleccións de recursos dispoñibles a través da Rede:
  - Criterios de calidade, oportunidade e idoneidade.
  - Organizados por áreas de coñecemento (CDU).
  - Difusión
- Resposta a demandas concretas (listados de materiais sobre un tema, autor, proxecto…)
- Propostas temáticas (proxecto interdisciplinar, tópico…) con listados de materiais dispoñibles (físicos ou virtuais)

Materiais para a formación de usuari@s

- Plano interactivo
- Guías de usuari@s
- Guías para pais e nais
- Normas de biblioteca
- A biblioteca ofrece (*Atopa o teu libro)*
- A nosa biblioteca
- Formación de usuari@s
- Titoriais (ALFIN)
- Paseo virtual

Proxectos na biblioteca/ABP

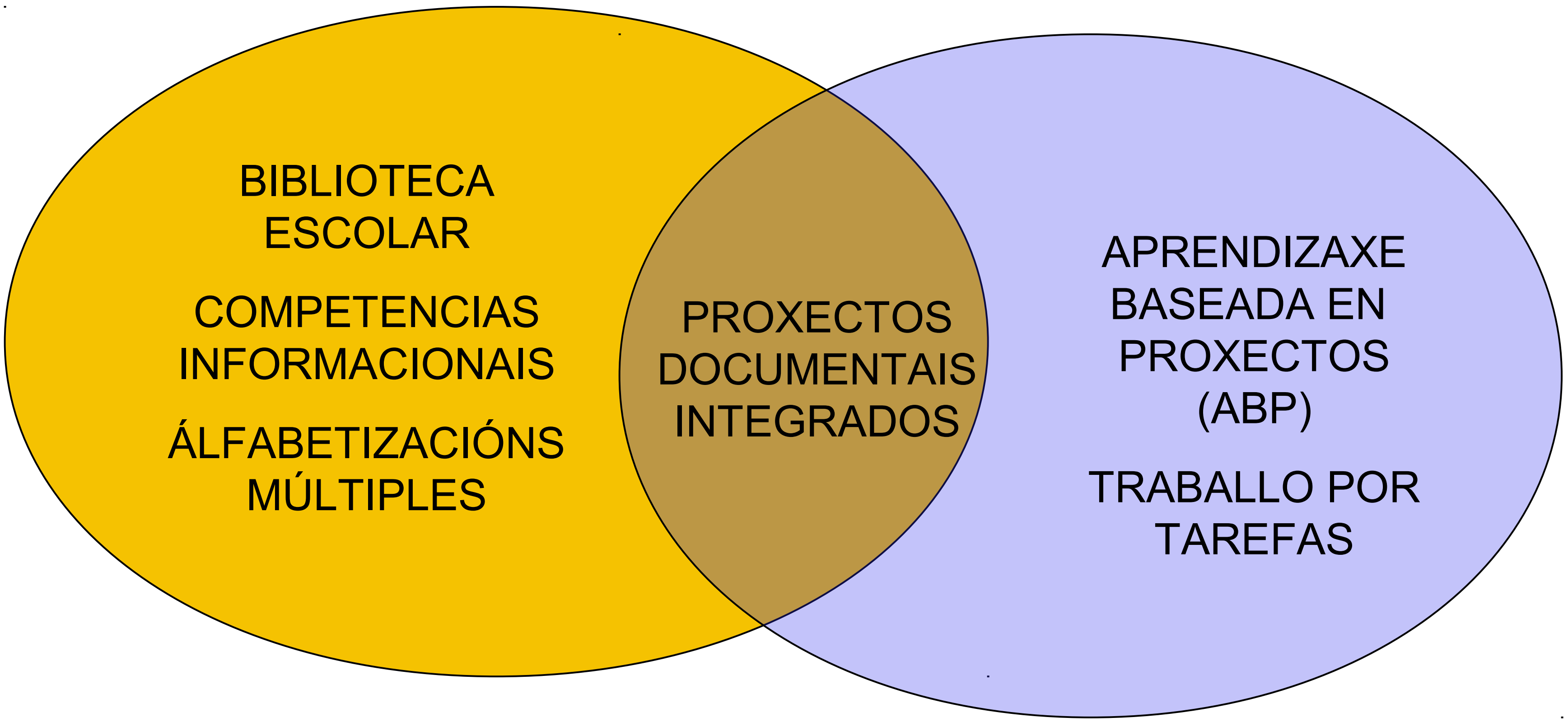

APRENDIZAXE BASEADA EN PROXECTOS

Monográfico Aprendizaxe Basado en Problemas (PBL) [=ABP]

Dosier ABP MOOC - INTEF 2014

EEI BARRIONOVO (ARTEIXO):

A PREHISTORIA, MENUDA HISTORIA

Concurso de Traballos por Proxectos

Proxectos premiados (2014)

Proxectos premiados (2015)

Proxectos premiados (2016)

A alimentación. CEIP Mestres Goldar

En marzo pintamos con Miró. EEI de Vide

ABP *Aprendizaxe baseada en proxectos*

1. Situación ou problema: unha breve descrición
2. Propósito: explicación concisa dos obxectivos do proxecto.
3. Especificiacións para o desenvolvemento: criterios ou estándares de calidade que o proxecto debe cumprir.
4. Regras: guías ou instrucións para desenvolver o proxecto, inclúen previsión de tempo e metas a curto prazo.
5. Relación de participantes no proxecto e roles que se lle asignan.
6. Avaliación: modo no que se vai avaliar o traballo do alumnado (Na ABP avalíase tanto o proceso de aprendizaxe como o produto final)

Á hora da avaliación

1. Coñecementos (investigación, manexo da información)
2. Habilidades comunicativas
3. Habilidades sociais
4. Habilidades tecnolóxicas
5. Resultado

- Informe escrito
- Presentación oral
- Blogs, vídeos, imaxes, carteis, presentación electrónica…

- Autoavaliación
- Co-avaliación - Retroalimentación
- Avaliación

Algúns exemplos

Sobre avaliación de proxectos

Compartir, difundir…

- Twitter, Facebook, YouTube, Flickr, Slidshare, Delicious…

[redacted]

Proxectos documentais integrados

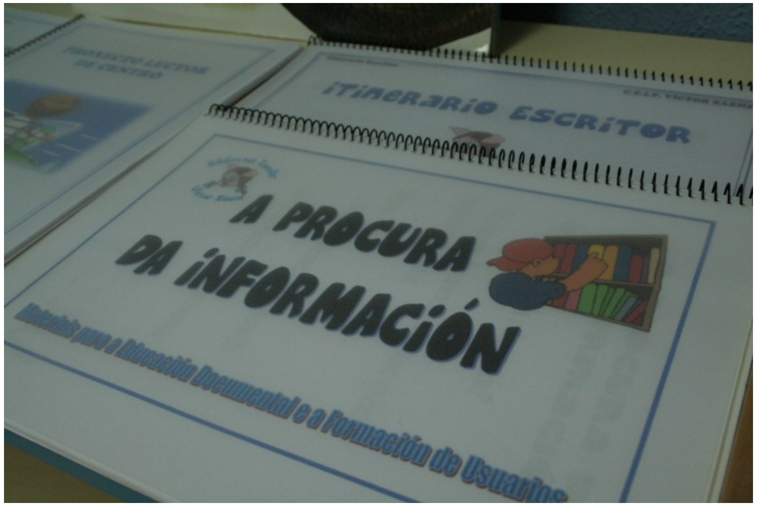

Pequenos traballos de investigación nos que o alumnado, ademais de indagar sobre un tema ou problema concreto, se familiariza cos mecanismos de busca de información e traballo intelectual, empregando para ilo os recursos documentais da biblioteca escolar.

Rosa Piquín

Un proxecto interdisciplinar: lectura/educación para a competencia informacional

- Escoller un tema.Remuíño de ideas. Oportunidade informativa/social/efeméride, necesidade informativa do alumnado...
- Aspectos que se poden traballar nos distintos ciclos
- Aspectos relacionados coa lectoescritura (comunicación lingüística)
- Aspectos relacionados con outras áreas curriculares/competencias
- Contidos transversais/educación en valores…
- Recursos audiovisuais e informáticos. Recursos *on line*.
- Guía de lectura. Exposición de materiais dispoñibles.
- Materiais para o profesorado
- Difusión na comunidade educativa: claustro, consello escolar
- Materiais para o alumnado
- **Lectura. Narración de contos. Propostas de escrita**.
- **Proxectos documentais, proxectos de investigación.**
- Recollida de traballos. Publicación. Difusión (boletíns, páxina web e outros).
- Colaboracións externas. Actividades extraescolares
- Participación das familias
- Divulgación: profesorado, comunidade escolar, prensa.
- Presentación do traballo realizado. Presentación á comunidade
- Seguimento e avaliación.

BE E TRABALLO X PROXECTOS

CLAVES PARA PROPOÑER PROXECTOS DESDE A BIBLIOTECA ESCOLAR

Unha das claves é a de integrar outros equipos na proposta (Act. Extraescolares, Normalización lingüística e, como non? TIC)

QUE HAI DETRÁS? PARA QUÉ FACEMOS PROXECTOS?

O propósito dos proxectos é que o alumnado APRENDA E DESENVOLVA AS SÚAS COMPETENCIAS CLAVE

O INTERESE FUNDAMENTAL NON É O PRODUTO, SENÓN O PROCESO. E AS APRENDIZAXES QUE SE PROMOVEN.

PASOS PREVIOS (ANTES DO PROXECTO)

PASO 1

ESCOLLE UN TEMA
Este TEMA xeral debe ser inspirador, interesante e debe "dar xogo". Resulta importante que sexa obxecto de consenso. Convén que estea relacionado co entorno do alumnado e decidido con tempo. A finais de curso é un bo momento.

PASO 2

DESENVOLVE ALGÚNS ASPECTOS DESTE TEMA
Debes analizar que aspectos do tema poden ser tratados, a través de pequenos proxectos ou tarefas, e que conexións poden ter coas diferentes áreas e competencias do alumnado. Non cómpre esgotar o TEMA

PASO 3

DESEÑA TAREFAS CONCRETAS (PRODUTOS)
A partir dos aspectos analizados (e a partir das relacións curriculares) deseñarás os produtos finais que darán consistencia ao proxecto. Os criterios de avaliación son moi útiles para decidir.

PASO 4

ESTABLECE PRAZOS CLAROS E DEFINIDOS
Desde o inicio é moi útil saber o tempo que durará o desenvolvemento das tarefas. Resulta útil tamén establecer prazos intermedios, fases.

ATÉ AQUÍ O TRABALLO PREVIO (EQUIPO BE)

A partires da selección dun TEMA xeral e do desenvolvemento dos diferentes aspectos - relacionados co currículum - que poden servir aos compañeiros e compañeiras para idear e poñer en marcha proxectos, os seguintes pasos corresponderán a cada profesor/a / departamentos / ciclos...

PASO nº 5: A PROCURA DE INFORMACIÓN

RECURSOS NECESARIOS

A BIBLIOTECA ESCOLAR é clave no desenvolvemento do proxecto. Desde o inicio, debemos preparar os RECURSOS necesarios para a investigación documental sobre o tema proposto.

FUNDAMENTAL: A DIVERSIDADE DAS FONTES FONTES ORAIS, ESCRITAS, AUDIOVISUAIS, ON-LINE...

POR DONDE EMPEZAR

DEFINE O PRODUTO FINAL

Un proxecto defínese fundamentalmente polo produto final que se pretende conseguir. Necesitas definir ben o resultado para enfocar o proceso.

ACONTECEMENTO SORPRENDENTE

Moitos proxectos comenzan cun acontecemento, unha carta, unha saída escolar, a visualización dunha película, unha lectura... que motiva, que invita, que estimula a curiosidade.

ACONTECEMENTO FINAL

Semella útil deseñar - xa nestes primeiros momentos - un final para o/s proxecto/s (un acto social, lúdico, para a presentación do proxecto ás familias...)

AVALIACIÓN DOS PROXECTOS

QUE ASPECTOS DEBO OBSERVAR/COIDAR

ALGÚNS ASPECTOS CLAVE QUE CARACTERIZAN AOS PROXECTOS QUE DAN RESULTADO

PARTICIPACIÓN

Participan todos/algúns profes. Participa todo o alumnado?

Como é a participación? Os alumnos e alumnas son protagonistas? Participan no deseño, na selección dos temas, na procura de información? a valían o proxecto?

APERTURA

Implicamos ás familias? Ten repercusión social?

O proxecto sae da aula? Ten proxección noutros ámbitos? Participan as familias? O alumnado expón os seus coñecementos novos? Saímos do académico?

APRENDIZAXE

¿Que aprendemos? Que competencias desenvolvemos? Que contidos traballamos? O proxecto atende aos criterios de avaliación das áreas e materias do currículo?

Podemos incorporalo ás programacións das áreas?

DISFRUTE

Resultou satisfactoria a experiencia?

Cal foi o sentir do profesorado? Do alumnado?

Esta metodoloxía de aprendizaxe resulta mellor? Aprendemos?

CRÉDITOS:
Est infografía é a síntese dunha actividade formativa "Biblioteca escolar. Educación documental II. Os Proxectos Documentais" celebrada no CFR de Pontevedra no ano 2014, dentro do Plan anual de formación do profesorado

Proxectos documentais integrados

- A olería tradicional. CEIP de Leirado (Salvaterra de Miño)

Concurso de Traballos por Proxectos desde/coa biblioteca escolar

- Traballos premiados no I Concurso de TPP (2013/2014)
- Traballos premiados no II Concurso de TPP (2014/2015)
- Traballos premiados no III Concurso de TPP (2015/2016)

Recursos

Itinerario formativo. Glòria Durban

Bibliotecaescolar.info

Recursos para Investigación e Tratamento da Información

Bibliotecas Escolares de Galicia

Prioritario???

Organizar o espazo físico, analizar necesidades, adquirir e distribuír o mobiliario e o equipamento, …

Deseñar a colección, establecer un plan de actualización axustado ás previsións orzamentarias, a curto e medio prazo... Contemplar a selección de recursos electrónicos (biblioteca virtual). Fixar sistemas de clasificación, colocación, sinalización, con sistemas estandarizados…

Conseguir PRESENZA no centro e nos documentos organizativos. Procurar que a BE se faga necesaria para profesorado, alumnado e familias. Un plan de actuación para que a comunidade escolar use e apoie a BE

Revisar o Proxecto Lector de Centro logo de analizar os resultados das avaliacións do alumnado. Sumar apoios (TIC-ENDL). Planificar as actividades.

Estimular o uso dos recursos da BE para o desenvolvemento do currículo (contidos, competencias clave…). Estimular a lectura mediante actividades que dan resultado. NON PERDER O TEMPO EN COUSAS IRRELEVANTES.

Facer da biblioteca un "espazo de desexo" , un "entorno creativo" un "universo do saber", un punto de encontro, un lugar de convivencia.

Asesoría de bibliotecas escolares

http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Bibliotecas escolares de Galicia
Guía de recursos | Portal educativo | Web Bibliotecas Escolares
+ Info Último

ibliotecas
Actualidade
ALFIN
Banco de experiencias
Bibliotecas escolares
Documentos de referencia
Fomento da lectura
- Hora de ler
- Ler en mancomún
- Libros a eito
- Rede Lectura
Infantil e primaria
Secundaria
Xestión técnica

iblio-Videoteca
Bibliotecas escolares de Galicia
Vídeos dos centros
Xornadas-Encontros

an de mellora de bliotecas escolares
2006/2007

Materiais IV Xornadas de Bibliotecas Escolares de Galicia

Bibliotecas escolares

IV XORNADAS DE BI
9/10 de novembro de 2012 · Palacio d

Desde a Aula Virtual do CAFI (Centro Autonómico de Formación e Innovación) pódese acceder xa aos materiais das IV Xornadas de Bibliotecas Escolares de Galicia, celebradas en Santiago de Compostela os pasados 9 e 10 de novembro. Estes materiais completaranse en breve, unha vez editados os vídeos correspondentes ás diferentes sesións, así como o vídeo resume da xornada. **ACCESO** aberto (entrar como convidado).

Engadimos desde aquí informacións complementarias e enlaces relacionados coa temática das xornadas, ***LER PARA VER***, relativa á formación para a **competencia mediática e informacional**, co apoio dos recursos da biblioteca escolar.

- ***Currículo para profesores en materia de Alfabetización Mediática e Informacional. UNESCO 2012***
- **Manual sobre competencia informacional e mediática. UNESCO 2012 (inglés)**
- ***"Declaración de Moscú a favor da alfabetización informacional e mediática. UNESCO"***
- **Rede de Cátedras UNESCO para a promoción da MIL (Media and Informattion Literacy)**
- ***"Resumo estudo sobre alfabetización en Europa. Comisión Europea de Educación. 2012"***
- ***La competencia informacional la enseñanza obligatoria...*** **Ana Blasco/Glòria Durban**
- **Programas para el desarrollo de la competencia informacional... Glòria Durban, Ana Cid, José García**
- **Informe APEI 2010 sobre Alfabetización Informacional. Antoni Calderón.**
- **Programa europeo Emedus, para a educación para os medios. Emedus.org**
- **Vídeo: recomendacións do grupo Emedus sobre políticas públicas de Educación mediática.**
- Bibliotecacotarelo Cine. Bloque de cine da biblioteca do IES Armando Cotarelo Valledor, de Vilagarcía de Arousa

Ligazóns B.E.
- Abareque-Educastur
- B.E. de Málaga
- B.E. de Navarra
- Biblioteca escolar: PUNTEDU
- Biblioteca Escolar Digital
- Bibliotecas /CRA de Chile
- Bibliotecas escolares - Extremadura
- Bibliotecas escolares Cantabria
- Bibliotecas Escolares Comunidad de Madrid
- Bibliotecas Escolares de Aragón
- Bibliotecas Escolares Históricas
- Biblioteques Escolars IB
- Educacyl - Fomento de la lectura
- IASL
- Libro Abierto
- MEC-Bibliotecas Escolares
- Pinakes
- Plan de Lectura de JCCM

Sitios web de apoio

http://bega-horadeler.blogspot.com

http://www.scoop.it/t/bibliotecas-escolares-de-galicia

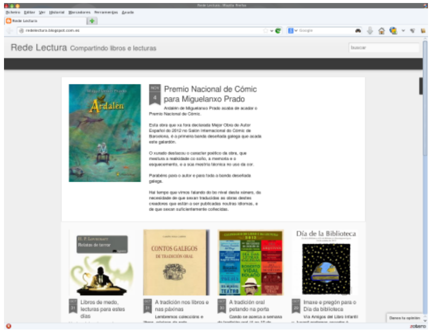

http://redelectura.blogspot.com

http://lerenmancomun.blogspot.com

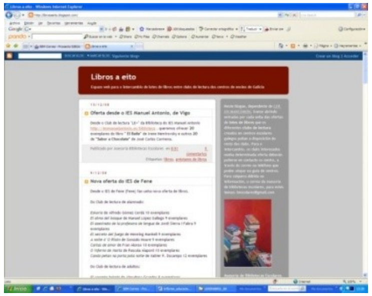

http://librosaeito.blogspot.com

Bibliotecas escolares de Galicia

bibliotecasescolares@edu.xunta.es

@bescolaresgal

Grazas!

crisnovoa@gmail.com